

**สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนทางไกลในสถานการณ์โควิด 19 ของครูอนุบาล
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1**
**State and Problems of Distance Learning Instructional Management
in the Covid-19 Situation of Preschool Teachers in School under
Lopburi Primary Education Service Area Office 1**

กานต์พิชชา ช้างจัน¹ และ ศศิลักษณ์ ขยันกิจ^{2*}
Kanphitcha Changjun¹ and Sasilak Khayankij^{2*}

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนทางไกลในสถานการณ์โควิด 19 ของครูอนุบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ใน 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการเตรียมการสอนทางไกล และ 2) ด้านการจัดการเรียนการสอนทางไกล ตัวอย่าง คือ ครูอนุบาล จำนวน 192 คน โดยใช้การเลือกแบบกำหนดโควตา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า 1) ด้านการเตรียมการสอนทางไกล ครูอนุบาลส่วนใหญ่กำหนดรูปแบบการสอนเป็นรูปแบบออนไลน์ คิดเป็นร้อยละ 96.4 จัดทำแผนการสอนโดยการกำหนดตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 คิดเป็นร้อยละ 85.3 และ 2) ด้านการจัดการเรียนการสอนทางไกล ครูอนุบาลส่วนใหญ่มีการสร้างปฏิสัมพันธ์ โดยการโทรแบบเสียง คิดเป็นร้อยละ 71.9 จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน คิดเป็นร้อยละ 86.5 และให้ผู้ปกครองประเมินความสามารถของเด็ก คิดเป็นร้อยละ 83.3 ส่วนปัญหาที่พบ ได้แก่ ครูอนุบาลส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจในการเตรียมการสอนทางไกล และต้องการเพิ่มพูนทักษะในการเตรียมการสอน เนื้อหาประสบการณ์ที่กำหนดไม่ตรงกับความต้องการของเด็ก เด็กขาดวินัยและความรับผิดชอบ เนื่องจากผู้ปกครองไม่มีเวลาและขาดความร่วมมือ และเด็กมีอุปกรณ์สำหรับการเรียนไม่เพียงพอ

คำสำคัญ : การจัดการเรียนการสอนทางไกล, สถานการณ์โควิด 19, ครูอนุบาล

¹ นิสิตมหาบัณฑิตสาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Graduate Student of Early Childhood Education Division, Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Chulalongkorn University, Email: kanphitcha.chj@gmail.com

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Lecturer of Early Childhood Education Division, Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Chulalongkorn University, Email: sasilak.k@chula.ac.th

* Corresponding Author

Abstract

The purposes of this research were to study the state and problems of distance learning instructional management during the COVID-19 situation of preschool teachers in schools under the Lopburi Primary Education Service Area, Office 1. The study focused on two aspects: 1) distance learning planning and 2) distance learning administration. The sample included 192 preschool teachers chosen using quota sampling selection. The research tool consisted of a questionnaire. The data were analyzed using frequency, percentage, and content analysis. The findings showed that in terms of distance learning preparation, 96.4% of kindergarten teachers used a hands-on method, and 85.3% provided lesson plans in accordance with the Early Childhood Education Curriculum B.E. 2017. Regarding distance learning management, it was found that 71.9% of kindergarten teachers built interaction with children using voice calls, 86.5% arranged activities related to daily practices, and 83.3% involved parents in assessing their young children's development and learning. The problems facing distance learning instructional management were kindergarten teachers' lack of knowledge and understanding of distance learning instructional preparation, in which additional skills in preparing lesson plans needed to be supported. Moreover, the teachers provided activities that did not match the children's interests, the teachers lacked learning materials, and the children lacked discipline and responsibilities due to the incompetence of the parents.

Keywords: distance learning, the coronavirus (COVID-19), preschool teachers

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนสำหรับสถานศึกษา เพื่อรับมือกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 โดยให้จัดการเรียนการสอนทางไกล 5 รูปแบบอย่างมีคุณภาพ ได้แก่ รูปแบบที่ 1 ออนไลน์ (On-site) เรียนที่โรงเรียน โดยมีมาตรการเฝ้าระวังตามประกาศของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 (ศบค.) รูปแบบที่ 2 ออนแอร์ (On-air) เรียนผ่านมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ หรือ DLTV รูปแบบที่ 3 ออนดีมานด์ (On-demand) เรียนผ่านแอปพลิเคชันต่าง ๆ รูปแบบที่ 4 ออนไลน์ (Online) เรียนผ่านอินเทอร์เน็ต และรูปแบบที่ 5 ออนแฮนด์ (On hand) เรียนที่บ้านด้วยเอกสาร เช่น หนังสือ แบบฝึกหัดใบงาน ในรูปแบบผสมผสาน หรืออาจใช้วิธีอื่น ๆ เช่น วิทย์ โดยให้แต่ละโรงเรียนเลือกรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามความเหมาะสมของแต่ละบริบทพื้นที่และของโรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564)

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 เป็นต้นมา ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาทุกประเทศ รวมถึงประเทศไทย สถานศึกษาทุกแห่งไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้ตามระบบปกติ โดยจังหวัดลพบุรี ยังมีความรุนแรง มีผู้ติดเชื้อเพิ่มขึ้นในทุกพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ดังนั้น เพื่อความปลอดภัยของนักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนผู้ปกครอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ขอให้ทุกโรงเรียนจัดการเรียนการสอนทางไกล ทั้ง 5 รูปแบบ อย่างมีคุณภาพและปฏิบัติตามคำสั่ง

จังหวัดลพบุรีอย่างเคร่งครัด เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมรองรับสถานการณ์ทุกรูปแบบ ให้นักเรียนทุกคนได้เรียนรู้ภายใต้แนวคิด “ครูและนักเรียนปลอดภัย เรียนได้ทุกที่ อย่างมีคุณภาพ” พร้อมดำเนินการตามมาตรการเพื่อให้นักเรียนหรือบุคลากรปลอดภัยจากการติดเชื้อไวรัสโควิด 19 โดยปฏิบัติตามมาตรการของ ศบค. รวมถึงปฏิบัติตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ และปฏิบัติตามประกาศของจังหวัด เพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนได้อย่างต่อเนื่อง ถึงแม้โรงเรียนจะปิดแต่ต้องไม่หยุดการเรียนรู้ (ฉัตรพิศุทธิ์ วิจารณ์, 2564)

แนวทางการจัดการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผล ให้มีความยืดหยุ่นในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้แก่ 1) การออกแบบและการจัดประสบการณ์ 1.1) จัดรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย และสอดคล้องในวิถีชีวิตของเด็ก 1.2) จัดกิจกรรมประจำวันหลักที่เน้นการบูรณาการพัฒนาการและวิถีชีวิตประจำวันที่บ้านเด็ก โดยให้ครูกับผู้ปกครองร่วมมือกันหรือให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกับครูในการวางแผน และ/หรือจัดกิจกรรม 1.3) จัด/ลดการบ้าน โดยจัดกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว เช่น การประกอบอาหาร การปลูกต้นไม้ 2) การประเมินพัฒนาการเด็ก 2.1) ประเมินร่วมกันระหว่างครูและผู้ปกครอง เหมาะสมตามสภาพบริบท 2.2) ประเมินให้เชื่อมโยงกับรูปแบบการเรียนรู้ (รัตนา แสงบัวเผื่อน และ วิษณุ ทรัพย์สมบัติ, 2564) สอดคล้องกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบ Play & Learn at Home สำหรับครูอนุบาลในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ครูต้องจัดการเรียนการสอนให้เด็กโดยรวมมือกับพ่อแม่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ได้แก่ 1) เข้าใจธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็กว่าเด็กชอบเรียนรู้ผ่านการเล่น การลงมือปฏิบัติ งานหลักของเด็กจึงเป็นการเล่น เรียนรู้จากประสบการณ์จริง 2) ต้องพัฒนาควบคู่กันไปทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา 3) ตั้งเป้าหมายสิ่งที่อยาก让孩子เรียนรู้ และกำหนดระยะเวลา 4) สื่อสารให้ความรู้กับผู้ปกครองเป็นระยะ 5) ติดตามประเมินพัฒนาการเด็ก โดยให้ผู้ปกครองช่วยจดบันทึก 6) ใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม (อรพรรณ บุตรกตัญญู, 2563)

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ทำให้การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ต้องปรับเปลี่ยนมาเป็นการเรียนการสอนทางไกลตามนโยบายของรัฐบาล และนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา การจัดการเรียนการสอนทางไกลในสถานการณ์โควิด 19 ของครูอนุบาล ต้องปรับเปลี่ยนในรูปแบบที่เหมาะสมกับสถานการณ์ ซึ่งแต่ละโรงเรียนดำเนินการไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับบริบทของโรงเรียน ครู นักเรียน และผู้ปกครอง และเด็กอนุบาลถือเป็นช่วงเวลาสำคัญสำหรับการวางรากฐานทางการศึกษาอันจะเป็นประโยชน์ในอนาคต จากเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพและปัญหาของครูอนุบาลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทางไกลในสถานการณ์โควิด 19 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ในด้านการเตรียมการสอนทางไกล และด้านการจัดการเรียนการสอนทางไกล เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนทางไกลในสถานการณ์โควิด 19 ของครูอนุบาล และส่งเสริมพัฒนาการของเด็กอนุบาลให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนทางไกลในสถานการณ์โควิด 19 ของครูอนุบาลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ใน 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการเตรียมการสอนทางไกล และ 2) ด้านการจัดการเรียนการสอนทางไกล

วิธีการวิจัย

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทางไกลในสถานการณ์โควิด 19 ของครูอนุบาล เกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผลในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโควิด 19 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) คำแนะนำเพื่อช่วยครูปฐมวัยในการจัดการเรียนการสอนทางไกล ของ Aga Khan Development Network (2020) และวิธีการเรียนรู้ทางไกล 4 รูปแบบ ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโควิด 19 ของ Unicef (2020) สังเคราะห์เป็นองค์ประกอบ 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการเตรียมการสอนทางไกล และ 2) ด้านการจัดการเรียนการสอนทางไกล (ตาราง 1)

ตาราง 1

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประเด็นที่ศึกษา	ประเด็นหลัก	ประเด็นย่อย
การจัดการเรียนการสอนทางไกลในสถานการณ์โควิด 19 ของครูอนุบาล	1. การเตรียมการสอนทางไกล	1.1 การกำหนดรูปแบบการสอน
		1.2 การจัดทำแผนการสอน
		1.3 การทำงานร่วมกับผู้ปกครอง
	2. การจัดการเรียนการสอนทางไกล	2.1 การสร้างปฏิสัมพันธ์
		2.2 การสนับสนุนการเรียนรู้
		2.3 การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก

2. การกำหนดประชากรและตัวอย่าง

2.1 ประชากร คือ ครูประจำชั้นระดับอนุบาล โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 360 คน จาก 146 โรงเรียน (ข้อมูล ณ วันที่ 25 มิถุนายน 2564) โดยอ้างอิงจากจำนวนห้องเรียน 1 ห้อง ต่อ ครูประจำชั้น 1 คน

2.2 ตัวอย่าง คือ ครูประจำชั้นระดับอนุบาล โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 192 คน โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (multi-stage sampling) ดังนี้

2.2.1 ผู้วิจัยคำนวณขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane (วรณี แกมเกต, 2555) ที่ระดับความเชื่อมั่นไม่น้อยกว่าร้อยละ 95 และยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนได้ 0.05 ได้ตัวอย่าง 192 คน

2.2.2 ผู้วิจัยทำการเลือกแบบกำหนดโควตา (quota sampling) โดยกำหนดจำนวนครูจาก 4 อำเภอ อำเภอละ 48 คน เท่า ๆ กัน ได้แก่ อำเภอเมืองลพบุรี อำเภอโคกสำโรง อำเภอลำลูกเกด อำเภอหล่มเก่า และเลือกจนครบตามจำนวนที่ต้องการ ผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ด้วยวิธีการจับฉลากแบบไม่ใส่คืนรายชื่อโรงเรียนในแต่ละอำเภอ เพื่อให้ทุกโรงเรียนมีโอกาสเป็นกลุ่มตัวอย่างเท่า ๆ กัน เมื่อได้รายชื่อโรงเรียนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยใช้วิธีการจับฉลากรายชื่อห้องเรียนในแต่ละโรงเรียนจนครบตามจำนวนที่กำหนด (ตาราง 2)

ตาราง 2

จำนวนประชากรและตัวอย่างจำแนกตามอำเภอ

อำเภอ	ประชากร			ตัวอย่าง		
	โรงเรียน (โรง)	ห้องเรียน (ห้อง)	ครู (คน)	โรงเรียน (โรง)	ห้องเรียน (ห้อง)	ครู (คน)
อำเภอเมืองลพบุรี	59	163	163	20	48	48
อำเภอโคกสำโรง	34	82	82	21	48	48
อำเภอลำลูกเกด	23	48	48	23	48	48
อำเภอลำสนธิ	30	68	68	21	48	48
รวม	146	361	361	85	192	192

3. การสร้างและตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 กำหนดลักษณะและโครงสร้างของเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามครู เรื่อง การจัดการเรียนการสอนทางไกลในสถานการณ์โควิด 19 แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 12 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ระดับชั้นที่สอน อำเภอ จำนวนเด็กในห้องเรียน ประสบการณ์การสอนในระดับชั้นอนุบาล ภาระงานอื่น/นอกเหนือจากงานสอน การอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทางไกล/ การจัดการเรียนการสอนออนไลน์/เทคนิคการสอนออนไลน์ การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทางไกล/ การจัดการเรียนการสอนออนไลน์/เทคนิคการสอนออนไลน์ ความเข้าใจการจัดการเรียนการสอนทางไกล และความพร้อมการจัดการเรียนการสอนทางไกล

ตอนที่ 2 สภาพการจัดการเรียนการสอนทางไกลในสถานการณ์โควิด 19 ของครูอนุบาล มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ ประกอบด้วย 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการเตรียมการสอนทางไกล 16 ข้อ และ 2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางไกล 16 ข้อ รวมเป็น 32 ข้อ

ตอนที่ 3 ปัญหาการจัดการเรียนการสอนทางไกลในสถานการณ์โควิด 19 ของครูอนุบาล มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ ประกอบด้วย 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการเตรียมการสอนทางไกล 8 ข้อ และ 2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางไกล 6 ข้อ รวมเป็น 14 ข้อ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ และแนวทางในการจัดการเรียนการสอนทางไกลในสถานการณ์โควิด 19 ของครูอนุบาล มีลักษณะแบบสอบถามเป็นคำถามแบบปลายเปิด จำนวน 1 ข้อ

3.2 นำแบบสอบถามเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และ คำนวณค่าความตรงเชิงเนื้อหาเป็นรายข้อ โดยกำหนดเกณฑ์ความตรงเชิงเนื้อหาที่ยอมรับได้ต้องมีค่ามากกว่า 0.5 โดยแบบสอบถามได้ค่าความตรงเชิงเนื้อหารวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.81 แสดงว่า มีคุณภาพสูง

3.3 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ ของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำไปทดลองใช้กับครูอนุบาลที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง แต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน จากนั้นวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's alpha coefficient) ได้เท่ากับ 0.86 แสดงว่า แบบสอบถามมีคุณภาพ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับครู ประจำชั้นระดับอนุบาล จากนั้นส่งลิงก์แบบสอบถามออนไลน์ ได้แบบสอบถามกลับคืน จำนวน 192 ชุด โดยแบบสอบถามที่ตอบกลับมีความสมบูรณ์สามารถนำไปวิเคราะห์ผลได้ คิดเป็นร้อยละ 100

5. การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล

ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 – 3 วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละแล้ว นำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง สำหรับตอนที่ 4 ใช้การจัดกลุ่มคำตอบ แจกแจงความถี่ นำเสนอ ข้อมูลในรูปความเรียง

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 4 ประเด็น ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบ แบบสอบถาม สภาพการจัดการเรียนการสอนทางไกลในสถานการณ์โควิด 19 ปัญหาการจัดการเรียนการสอน ทางไกลในสถานการณ์โควิด 19 และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม สรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ครูอนุบาลส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 98.4 มีอายุ 31 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.3 มีระดับการศึกษาสูงสุด เป็นปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 83.9 มีระดับ ชั้นที่สอน เป็นอนุบาลชั้นปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 45.3 โรงเรียนส่วนใหญ่ตั้งอยู่อำเภอเมืองลพบุรี คิดเป็นร้อยละ 37 มีจำนวนเด็กในห้องเรียน 10 – 15 คน คิดเป็นร้อยละ 40.1 มีประสบการณ์การสอน มากกว่า 10 – 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.3 มีภาระงานอื่น นอกเหนือจากงานสอน เป็นงานวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 36.1 มีการรับ การอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทางไกล/การจัดการเรียนการสอนออนไลน์/เทคนิคการสอน ออนไลน์ คิดเป็นร้อยละ 32.3 มีการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทางไกล/การจัดการเรียนการ สอนออนไลน์/เทคนิคการสอนออนไลน์ส่วนใหญ่จากเว็บไซต์ คิดเป็นร้อยละ 34.4 มีความเข้าใจการจัดการ เรียนการสอนทางไกล อยู่ระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 29.7 และมีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน ทางไกล อยู่ระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 29.4

2. สภาพการจัดการเรียนการสอนทางไกลในสถานการณ์โควิด 19 สรุปได้ดังนี้

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบรอง สรุปได้ดังนี้

1. ด้านการเตรียมการสอนทางไกล ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้

1.1 การกำหนดรูปแบบการสอน พบว่า 1) การจัดการเรียนการสอนทางไกล เป็นรูปแบบออนไลน์ คิดเป็นร้อยละ 96.4 รูปแบบออนไลน์ คิดเป็นร้อยละ 91.7 รูปแบบออนดีมานด์ คิดเป็นร้อยละ 87 รูปแบบออนไลน์ คิดเป็นร้อยละ 80.2 และรูปแบบออนแอร์ คิดเป็นร้อยละ 79.7 ตามลำดับ 2) การเลือกช่องทางการสื่อสารกับเด็ก ได้แก่ รูปแบบออนไลน์ เป็นการพบปะกับเด็กที่โรงเรียน โดยมีมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม คิดเป็นร้อยละ 98.4 รูปแบบออนไลน์ เป็นทางไลน์ คิดเป็นร้อยละ 89.9 รูปแบบออนไลน์ เป็นการพบปะกับเด็กที่โรงเรียน โดยมีมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม คิดเป็นร้อยละ 65.6 รูปแบบออนดีมานด์ เป็นเว็บไซต์ DLTV คิดเป็นร้อยละ 56.3 และรูปแบบออนแอร์ เป็นระบบสัญญาณดาวเทียม KU-Band และ C-BAND คิดเป็นร้อยละ 54.2 3) การสื่อสารกับผู้ปกครอง ส่วนใหญ่เป็นทางไลน์ คิดเป็นร้อยละ 83.9

ตาราง 3

ค่าร้อยละ การจัดการเรียนการสอนทางไกลของครูอนุบาล ในการเตรียมการสอนทางไกล ด้านการกำหนดรูปแบบการสอน

รายการ	ร้อยละ
1.1.1 การจัดการเรียนการสอนทางไกล	
1) รูปแบบออนไลน์	96.4
2) รูปแบบออนไลน์	91.7
3) รูปแบบออนแอร์	87
4) รูปแบบออนไลน์	80.2
5) รูปแบบออนดีมานด์	79.7
1.1.2 การเลือกช่องทางการสื่อสารกับเด็ก	
1) พบปะกับเด็กที่โรงเรียน โดยมีมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม	98.4
2) ไลน์	89.9
3) เว็บไซต์ DLTV	56.3
4) ระบบสัญญาณดาวเทียม KU-Band และ C-BAND	54.2
1.1.3 การสื่อสารกับผู้ปกครอง	
1) ไลน์	83.9
2) โทรศัพท์	72.9

1.2 การจัดทำแผนการสอน พบว่า กำหนดเนื้อหาการสอนตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 คิดเป็นร้อยละ 85.3 ส่วนใหญ่จัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ คิดเป็นร้อยละ 63.3 โดยคำนึงถึงความต้องการตามธรรมชาติของเด็ก คิดเป็นร้อยละ 48.4 เล่นตามชนิดของเกมประเภทต่าง ๆ

คิดเป็นร้อยละ 44.8 ใช้วิธีการที่หลากหลาย คิดเป็นร้อยละ 42.7 เล่นกลางแจ้งและในร่ม โดยยึดเอาความสนใจ และความสามารถของเด็กแต่ละคนเป็นหลัก คิดเป็นร้อยละ 42.7 จัดกิจกรรมให้ได้เคลื่อนไหวร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะ คิดเป็นร้อยละ 40.6 เน้นให้เด็กเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัส คิดเป็นร้อยละ 87.5 การจัดทำแผนการสอน และบันทึกหลังสอน คิดเป็นร้อยละ 66.1 โดยบูรณาการกิจกรรมตามหน่วยการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 58.9 มีความเหมาะสมกับวัยและความสามารถของเด็ก คิดเป็นร้อยละ 77.6 จัดเตรียม คัดเลือกสื่อ และอุปกรณ์ที่หาได้ใกล้ตัวเด็ก คิดเป็นร้อยละ 78.6 การทำสื่อการสอนทำมือ และทำสื่อเกมการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 84.1 สื่อประเภทเทคนิคหรือวิธีการ คิดเป็นร้อยละ 30.0 โดยทบทวน/ตรวจสอบความเข้าใจ คิดเป็นร้อยละ 78.8

ตาราง 4

ค่าร้อยละ การจัดการเรียนการสอนทางไกลของครูอนุบาล ในการเตรียมการสอนทางไกล ด้านการจัดทำแผนการสอน

รายการ	ร้อยละ
1.2.1 การกำหนดเนื้อหาการสอนตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560	85.3
1) จัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์	63.3
2) จัดกิจกรรมให้ได้ใช้ประสาทสัมผัสที่หลากหลาย	87.5
1.2.2 การจัดทำแผนการสอน และบันทึกหลังสอน	66.1
1) จัดแบบบูรณาการกิจกรรมตามหน่วยการเรียนรู้	58.9
2) จัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยและความสามารถของเด็ก	77.6
1.2.3 การจัดเตรียม คัดเลือกสื่อ และอุปกรณ์ที่หาได้ใกล้ตัวเด็ก	78.6
1) ทบทวน/ตรวจสอบความเข้าใจ	78.8
2) จัดทำสื่อการสอนทำมือ และทำสื่อเกมการศึกษา	84.1

1.3 การทำงานร่วมกับผู้ปกครอง พบว่า 1) วิธีการสื่อสารกับผู้ปกครอง เป็นการเยี่ยมบ้าน คิดเป็นร้อยละ 86.6 2) การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กกับผู้ปกครองเป็นสิ่งที่เด็กถนัดหรือไม่ถนัด และสิ่งที่เด็กชอบและไม่ชอบ คิดเป็นร้อยละ 89.5 3) การสร้างข้อตกลงกับผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทางไกลในสถานการณ์โควิด 19 เป็นการให้คำชม/ แสดงความภูมิใจกับความพยายามและความสำเร็จของเด็ก คิดเป็นร้อยละ 92.8

ตาราง 5

ค่าร้อยละ การจัดการเรียนการสอนทางไกลของครูอนุบาล ในการเตรียมการสอนทางไกล ด้านการทำงานร่วมกับผู้ปกครอง

รายการ	ร้อยละ
1.3.1 เยี่ยมบ้าน	86.6
1.3.2 สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กกับผู้ปกครอง	89.5
1.3.3 สร้างข้อตกลงกับผู้ปกครอง	92.8

2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางไกล

2.1 การสร้างปฏิสัมพันธ์ พบว่า 1) การสื่อสารกับเด็ก เป็นการโทรแบบเสียง คิดเป็นร้อยละ 71.9 2) การสร้างการมีส่วนร่วมของเด็กแบบออฟไลน์ เป็นการกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์และส่งเสริมการเล่นบทบาทสมมติ เช่น การทำงานศิลปะ การเล่นเกมของ คิดเป็นร้อยละ 65.6 3) การสร้างการมีส่วนร่วมของเด็กแบบออนไลน์ เป็นการจัดกิจกรรมที่สนับสนุนการพัฒนาและการเรียนรู้ในทุกสภาพแวดล้อม คิดเป็นร้อยละ 69.3

ตาราง 6

ค่าร้อยละ การจัดการเรียนการสอนทางไกลของครูอนุบาล ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางไกล ด้านการสร้างปฏิสัมพันธ์

รายการ	ร้อยละ
2.1.1 โทรแบบเสียงเพื่อสื่อสารกับเด็ก	71.9
2.1.2 สร้างการมีส่วนร่วมของเด็กแบบออฟไลน์	65.6
2.1.3 สร้างการมีส่วนร่วมของเด็กแบบออนไลน์	69.3

2.2 การสนับสนุนการเรียนรู้ พบว่า 1) การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายที่ส่งเสริมการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน คิดเป็นร้อยละ 86.5 2) การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจโดยแสดงออกผ่านเสียงเพลง ดนตรี คิดเป็นร้อยละ 71.4 3) การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมให้ได้สื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเอง แสดงออกผ่านงานศิลปะ คิดเป็นร้อยละ 71.4 4) การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาที่ส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ คิดเป็นร้อยละ 95.8 5) การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมประสบการณ์ชีวิตที่ฝึกประสาทสัมผัสทั้ง 5 คิดเป็นร้อยละ 63.4 6) จุดประสงค์ในการตรวจสอบพัฒนาการเด็ก เป็นการบันทึกกระเปาะนิยาม คิดเป็นร้อยละ 99.5 7) วิธีการตรวจสอบความเข้าใจในการทำกิจกรรมของเด็ก เป็นการใช้แฟ้มสะสมผลงาน โดยการแสดงผลงานของเด็ก คิดเป็นร้อยละ 94.8 8) วิธีการสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็ก เป็นการให้เด็กสามารถทำงานได้อย่างอิสระหรือได้รับการสนับสนุนเพียงเล็กน้อย คิดเป็นร้อยละ 88.5 9) การตรวจสอบความเข้าใจของเด็กในการทำกิจกรรม เป็นการตรวจสอบการปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามได้เหมาะสมกับสถานการณ์ และตรวจสอบหลังสอนจากหลักฐานงาน คิดเป็นร้อยละ 91.5 10) การบันทึกข้อมูลพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก เป็นแบบบันทึกการสัมภาษณ์เด็ก และผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 91.9

ตาราง 7

ค่าร้อยละ การจัดการเรียนการสอนทางไกลของครูอนุบาล ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางไกล ด้านการสนับสนุนการเรียนรู้

รายการ	ร้อยละ
2.2.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	
1) จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย	86.5
2) จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ และจิตใจ	71.4
3) จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม	71.4
4) จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา	95.8
5) จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมประสบการณ์ชีวิต	63.4
2.2.2 การตรวจสอบพัฒนาการเด็ก	
1) บันทึกกระเป๋านสะสม	99.5
2) แฟ้มสะสมผลงาน โดยการแสดงผลงานของเด็ก	94.8
3) สนับสนุนการเรียนรู้ของเด็ก	88.5
4) ตรวจสอบการปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตาม	91.5
5) บันทึกข้อมูลพัฒนาการและการเรียนรู้	91.9

2.3 การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก พบว่า 1) การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กกับผู้ปกครอง เป็นการให้ผู้ปกครองประเมินความสามารถของเด็ก เช่น เด็กสามารถกินข้าวเองได้หรือไม่ เด็กสามารถตัดกระดาษได้ด้วยตนเองหรือไม่ คิดเป็นร้อยละ 83.3 2) การสื่อสารผลการประเมินพัฒนาการของเด็กกับผู้ปกครอง เป็นเยี่ยมบ้านเพื่อพบผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 86.4 3) การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ได้แก่ รูปแบบออนไลน์ เป็นการสังเกตพฤติกรรมที่มีส่วนร่วมของเด็กขณะทำกิจกรรม และตรวจสอบใบงานหรือชิ้นงานของเด็ก คิดเป็นร้อยละ 72.4 รูปแบบออนไลน์ เป็นการตรวจสอบใบงานหรือชิ้นงานของเด็ก คิดเป็นร้อยละ 71.9 รูปแบบออนไลน์ เป็นการสังเกตการพูดคุย การซักถาม และการตอบคำถามของเด็กผ่านช่องทางออนไลน์ต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 68.8 รูปแบบออนไลน์ เป็นการตรวจสอบใบงานหรือชิ้นงานของเด็ก และตรวจเยี่ยมบ้าน เพื่อประเมินและตรวจสอบพัฒนาการของเด็ก คิดเป็นร้อยละ 85.9

ตาราง 8

ค่าร้อยละ การจัดการเรียนการสอนทางไกลของครูอนุบาล ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางไกล ด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก

รายการ	ร้อยละ
2.3.1 ผู้ปกครองประเมินความสามารถของเด็ก	83.3
2.3.2 เยี่ยมบ้าน	86.4

ตาราง 8 (ต่อ)

ค่าร้อยละ การจัดการเรียนการสอนทางไกลของครูอนุบาล ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางไกล ด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก

รายการ	ร้อยละ
2.3.3 ประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้แต่ละรูปแบบ	
1) สังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของเด็กขณะทำกิจกรรม	72.4
2) ตรวจสอบใบงานหรือชิ้นงาน	71.9
3) สังเกตการพูดคุย ชักถาม และตอบคำถามของเด็กผ่านช่องทางออนไลน์ต่าง ๆ	68.8
4) ตรวจเยี่ยมบ้าน	85.9

3. ปัญหาการจัดการเรียนการสอนทางไกลในสถานการณ์โควิด 19 สรุปได้ดังนี้

3.1 ด้านการเตรียมการสอนทางไกล

3.1.1 การกำหนดรูปแบบการสอน ได้แก่ ขาดความรู้ความเข้าใจในการเตรียมการสอนทางไกล คิดเป็นร้อยละ 83.3 ไม่มีความพร้อมด้านสัญญาณอินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 83.3

3.1.2 การกำหนดรูปแบบการสอน ได้แก่ เนื้อหาและประสบการณ์ที่กำหนดไม่ตรงกับ ความสนใจของเด็ก คิดเป็นร้อยละ 86.4 เด็กมีความแตกต่างกันมากส่งผลต่อการจัดกิจกรรมประจำวัน คิดเป็นร้อยละ 41.8 ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือในการใช้สื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 38.3 ผู้ปกครองไม่มีประสบการณ์และขาดความชำนาญในการสอนเด็กอนุบาล คิดเป็นร้อยละ 30.0

3.1.3 การทำงานร่วมกับผู้ปกครอง ได้แก่ ผู้ปกครองไม่มีอินเทอร์เน็ตใช้งาน คิดเป็นร้อยละ 8.2 ผู้ปกครองไม่เข้าใจเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 36.1

3.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางไกล

3.2.1 การสร้างปฏิสัมพันธ์ ได้แก่ เด็กขาดวินัยและความรับผิดชอบ เนื่องจากไม่มีผู้ปกครอง ควบคุมดูแลการเรียน และเด็กมีอุปกรณ์สำหรับการเรียนไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 29.0 ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 32.1

3.2.2 การสนับสนุนการเรียนรู้ ได้แก่ ผู้ปกครองไม่เอาใจใส่และขาดความร่วมมือในการจัด กิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการให้แก่เด็ก คิดเป็นร้อยละ 3.6 ไม่มีเวลาในการเข้ารับการอบรมและศึกษา เอกสารต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 26.8

3.2.3 การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ได้แก่ ผู้ปกครองไม่มีเวลาในการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก คิดเป็นร้อยละ 35.0 ไม่สามารถจัดกิจกรรมที่让孩子แสดง พฤติกรรมที่ต้องการประเมินได้ คิดเป็นร้อยละ 31.3

4. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ควรจัดอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทางไกล/การจัดการเรียน การสอนออนไลน์/ เทคนิคการสอนออนไลน์ให้กับครูทุกคนอย่างทั่วถึง จำนวน 12 คน ควรจัดงบประมาณใน

การจัดหาเครื่องมือสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน จำนวน 5 คน และควรจัดงบประมาณในการจัดหาสื่อการสอนให้เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน จำนวน 3 คน

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนทางไกลในสถานการณ์โควิด 19 ของครูอนุบาล ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ผู้วิจัยมีประเด็นการอภิปรายผลดังนี้

1. ด้านการเตรียมการสอนทางไกล จากผลการวิจัย พบว่า ครูมีการจัดการเรียนการสอนทางไกลทั้ง 5 รูปแบบ โดยรูปแบบที่ใช้มากที่สุด คือ รูปแบบออนแฮนด์ เนื่องจากบริบทของท้องถิ่นไม่มีความพร้อมด้านทุนทรัพย์และเทคโนโลยี อีกทั้งการจัดการเรียนการสอนรูปแบบนี้สามารถนำไปใช้ร่วมกับรูปแบบอื่น ๆ ตามบริบทของท้องถิ่นได้ อย่างไรก็ตาม การจัดการเรียนการสอนในรูปแบบใด ขึ้นอยู่กับความปลอดภัยของเด็กนักเรียน และผู้สอนเป็นสิ่งสำคัญ สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) ซึ่งกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนทางไกลสำหรับสถานศึกษา เพื่อรับมือกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ทั้ง 5 รูปแบบ โดยแต่ละโรงเรียนเลือกรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามความเหมาะสมของแต่ละบริบทพื้นที่และของโรงเรียน นอกจากนี้ ฉัตรพิศุทธิ์ วิจารณ์ (2564) กล่าวว่า สถานศึกษาทุกแห่งไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้ตามระบบปกติ โดยให้ทุกโรงเรียนดำเนินการจัดการเรียนการสอนใน 5 รูปแบบ เพื่อให้ นักเรียนสามารถเรียนได้อย่างต่อเนื่อง ถึงแม้โรงเรียนจะปิดแต่ต้องไม่หยุดการเรียนรู้

นอกจากนี้ ผลการวิจัย พบว่า ครูจัดทำแผนการสอนและบันทึกหลังสอนทุกครั้ง โดยมีการกำหนดเนื้อหาการสอนตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กเป็น การจัดแบบบูรณาการกิจกรรมตามหน่วยการเรียนรู้ เน้นให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัส เช่น สัมผัส เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และจัดกิจกรรมศิลปะที่มุ่งพัฒนากระบวนการคิดสร้างสรรค์ ได้แก่ การวาดภาพระบายสี การปั้น การพิมพ์ภาพ การพับ ตัด ฉีก ปะ และประดิษฐ์เศษวัสดุ ซึ่งมีการจัดเตรียม คัดเลือกสื่อ และใช้อุปกรณ์ที่ได้ใกล้ตัวเด็ก มีความเหมาะสมกับวัยและความสามารถของเด็ก เช่น สื่อการสอนทำมือ สื่อเกมการศึกษา หรือสื่อประเภทเทคนิค ได้แก่ การสาธิต การจัดนิทรรศการ และสถานการณ์จำลอง สอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ทางไกลที่เน้นกิจกรรมที่เด็กคุ้นเคยและเรียบง่าย ให้โอกาสเด็กทำงานอย่างอิสระ หรือได้รับการสนับสนุนเพียงเล็กน้อย โดยครูจัดประสบการณ์ 3 ขั้นตอน ได้แก่ การเตรียมความพร้อมการนำไปใช้ และการสะท้อน ครูอนุบาลสร้างปฏิสัมพันธ์กับเด็กและใช้เครื่องมือสื่อสารออนไลน์กระตุ้นการเรียนรู้ (Aga Khan Foundation, 2020; Kim, 2020)

นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังพบว่า ครูส่วนใหญ่ใช้วิธีการเยี่ยมบ้าน เป็นวิธีการสื่อสารกับผู้ปกครองมากที่สุด โดยมีการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กร่วมกับผู้ปกครองถึงสิ่งที่เด็กถนัดหรือไม่ถนัด และสิ่งที่เด็กชอบและไม่ชอบ และสร้างข้อตกลงกับผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทางไกลในสถานการณ์โควิด 19 สอดคล้องกับงานวิจัยของ Steed and Leech (2021) กล่าวว่า

การจัดหากิจกรรมสำหรับครอบครัวเพื่อใช้ที่บ้าน การสื่อสารกับครอบครัว ต้องใช้เวลาวางแผนและสื่อสารกับครอบครัวมากกว่าการสอนเด็ก เนื่องจากเด็กวัยอนุบาลต้องให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กร่วมกัน

2. ด้านการจัดการเรียนการสอนทางไกล ผลการวิจัย พบว่า ครูจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายให้กับเด็ก เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ และจิตใจให้กับเด็ก ให้เด็กได้แสดงออกผ่านเสียงเพลง ดนตรี จัดกิจกรรมศิลปะเพื่อให้เด็กได้สื่อสารความคิดความรู้สึกของตนเองและกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมและสติปัญญาให้กับเด็ก นอกจากนี้ ครูจัดเป็นกิจกรรมที่ฝึกประสาทสัมผัสทั้ง 5 ผ่านสื่อรูปธรรมมากที่สุด เนื่องจาก เด็กอนุบาลควรทำกิจกรรมที่เป็นรูปธรรมจับต้องได้ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีความหมายต่อเด็ก ซึ่งกิจวัตรประจำวันมีความสม่ำเสมอเป็นจังหวะเวลา ช่วยส่งเสริมให้เด็กมีวินัยในตนเอง และช่วยเหลือตนเองได้ สอดคล้องกับ รัตนา แสงบัวเผื่อน และ วิษณุ ทรัพย์สมบัติ (2564) ที่ระบุว่า การออกแบบและการจัดประสบการณ์ เรียนรู้ควรจัดให้หลากหลาย สอดแทรกในวิถีชีวิตของเด็ก และจัดกิจกรรมประจำวันหลักที่เน้นการบูรณาการพัฒนาการและวิถีชีวิตประจำวันที่บ้านเด็ก โดยให้ครูกับผู้ปกครองร่วมมือกันหรือให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกับครูในการวางแผนและ/หรือจัดกิจกรรม การทำงานบ้านหรือความรับผิดชอบง่าย ๆ ตามวัย ในปริมาณที่เหมาะสม และ การทำกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว เช่น การประกอบอาหาร การปลูกต้นไม้ รวมทั้งสอดคล้องกับ Aga Khan Foundation (2020) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนทางไกลสำหรับเด็ก ควรสร้างกิจวัตรประจำวันที่เหมาะสมและคาดเดาได้สำหรับการเรียนรู้และจัดกิจกรรมที่เด็กคุ้นเคยและเรียบง่าย สามารถจัดการได้ที่บ้าน

นอกจากนี้ ผลการวิจัย พบว่า การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กในสถานการณ์โควิด 19 ครูควรประเมินร่วมกับผู้ปกครอง และประเมินให้สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้ โดย รัตนา แสงบัวเผื่อน และ วิษณุ ทรัพย์สมบัติ (2564) กล่าวว่า การประเมินพัฒนาการเด็ก เป็นการประเมินร่วมกันระหว่างครูและผู้ปกครองที่เหมาะสมตามสภาพบริบท และประเมินให้เชื่อมโยงกับรูปแบบการเรียนรู้ และ อรรถพรณ บุตรกัตถัญญ (2563) ได้กล่าวว่า การติดตามประเมินพัฒนาการเด็กนั้นให้ผู้ปกครองช่วยจดบันทึกและรายงานให้ครูทราบ

3. ปัญหาด้านการเตรียมการสอนทางไกล จากผลการวิจัย พบว่า ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการเตรียมการสอนทางไกล เนื้อหาและประสบการณ์ที่กำหนดไม่ตรงกับความต้องการของเด็กมากที่สุด ผู้วิจัยเห็นว่า หน่วยงานต้นสังกัดควรมีการจัดอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทางไกล/ การจัดการเรียนการสอนออนไลน์/ เทคนิคการสอนออนไลน์ และจัดทำเอกสารประกอบการอบรมเพื่อการค้นคว้าและมอบให้กับโรงเรียนหรือครูผู้สอนเพื่อใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทางไกล และครูกับผู้ปกครองควรมีการพูดคุยเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กอย่างสม่ำเสมอ เพื่อนำไปสู่การวางแผนการจัดกระบวนการเรียนรู้และประเมินพัฒนาการเด็กร่วมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Atiles et al. (2021) ที่กล่าวว่า ครูอนุบาลกำลังเผชิญกับความท้าทายจากโควิด-19 เช่น การขาดการเตรียมตัวสำหรับการจัดการเรียนการสอนทางไกล ขอบกพร่องในการฝึกอบรมเพื่อตอบสนองความต้องการด้านการศึกษาของ

เด็กวัยอนุบาลที่อยู่ห่างไกล และการฝึกอบรมพัฒนาครูควรประกอบด้วยความรู้ ทักษะ และการจัดการที่จำเป็นต่อการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนทางไกล นอกจากนี้ ปัญหาด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางไกล ผลการวิจัย พบว่า เด็กขาดวินัย ความรับผิดชอบ เนื่องจาก ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากที่สุด ผู้วิจัยเห็นว่า ผู้ปกครองจำเป็นต้องเข้ามาช่วยดูแลเด็ก ๆ ที่อาจจะยังควบคุมหรือจัดสรรเวลาให้ตนเองไม่ได้ และมีส่วนร่วมในการกำหนดตารางกิจวัตรประจำวันให้แก่เด็ก สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิลลภา วงศ์ศักดิ์รินทร์ (2559) ที่กล่าวว่า การส่งเสริมการฝึกวินัยในตนเองให้แก่เด็กมีความจำเป็นอย่างยิ่งในเรื่องเกี่ยวกับการเรียน และผู้ปกครองเป็นบุคคลสำคัญที่จะช่วยปลูกฝังให้เกิดความมีวินัยในตนเอง จากการทำกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้มีผลต่อเด็กในการปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเองได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรมีการจัดอบรมเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทางไกล การจัดการเรียนการสอนออนไลน์ เทคนิคการสอนออนไลน์ ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนของครู

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาวินัยเกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนทางไกล ในสถานการณ์โควิด 19 เพื่อที่จะได้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ในการให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนหรือด้านอื่น ๆ

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

ฉัตรพิศุทธิ์ วิจารณ์. (2564, สิงหาคม). รูปแบบการบริหารการศึกษาทางไกลในสถานการณ์

การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 19 (COVID -19): CoCoTSS COVID-19

[Paper presentation], กรอบการนำเสนอผลงานที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice),

นครศรีธรรมราช, ประเทศไทย.

รัตนา แสงบัวเพื่อน และ วิษณุ ทรัพย์สมบัติ. (2564, 27 สิงหาคม). แนวปฏิบัติการจัดการเรียน

การสอนและการวัดประเมินผลให้มีความยืดหยุ่น. ใน สนิท แยมเกษร (ประธาน),

แนวทางการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙

และมาตรการช่วยเหลือบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายนักเรียน [Symposium]. การประชุมทางไกล

เพื่อชี้แจงแนวทางการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา

๒๐๑๙ และมาตรการช่วยเหลือบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายนักเรียน, ออนไลน์.

- วรรณิ์ แกมเกตุ. (2555). *วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์*. โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัลลภา วงศ์ศักดิ์รินทร์. (2559). *พฤติกรรมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการมีวินัยในตนเองแก่นักเรียนโรงเรียนสาธิตในจังหวัดนครปฐม [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]*. DSpace at Silpakorn University. <http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/bitstream/123456789/1021/1/55256208%20วัลลภา%20วงศ์ศักดิ์รินทร์.pdf>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). *แนวทางการจัดการเรียนการสอนทางไกลในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)*. https://drive.google.com/file/d/1FXh2rF2TQwvgXNH4LutF0OMk1Q1_o6i/view
- อรพรรณ บุตรกัตถุญ. (2563). *ครูปฐมวัยกับบทบาทนอกแบบ จัดการเรียนการสอน Play & Learn at Home*. EDUCA. <https://www.educathai.com/knowledge/articles/342>

ภาษาอังกฤษ

- Aga Khan Foundation. (2020). *Supporting pre-primary school educators to help students learn*. https://www.akdn.org/sites/akdn/files/media/documents/various_pdf_documents/akdn_pre_primary_educators_resources_vs03.pdf
- Atilas, J. T., Almodóvar, M., Vargas, A. C., Dias, M. J. A., & Zúñiga León, I. M. (2021). International responses to covid-19: Challenges faced by early childhood professionals. *European Early Childhood Education Research Journal*, 29(1), 66-78. <https://doi.org/10.1080/1350293X.2021.1872674>
- Kim, J. (2020). Learning and teaching online during covid-19: Experiences of student teachers in an early childhood education practicum. *International Journal of Early Childhood*, 52, 145–158. <https://doi.org/10.1007/s13158-020-00272-6>
- Steed, A. E., & Leech, N. (2021). Shifting to remote learning during covid-19: Differences for early childhood and early childhood special education teachers. *Early Childhood Education Journal*, 49, 789–798. <https://doi.org/10.1007/s10643-021-01218-w>
- Unicef (2020). *Covid-19: Trends, promising practices and gaps in remote learning for pre-primary education*. [Promising_Practices_and_Gaps_in_Remote_Learning_for_Pre-Primary_Education.pdf](#)